

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2010 m. spalio 11 d.

dėl Euratomo sutarties 37 straipsnio taikymo

(2010/635/Euratomas)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 37 straipsnį kartu su 106a straipsniu, kuriame daroma nuoroda į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 292 straipsnį,

pasikonsultavusi su Mokslo ir technikos komiteto pagal Euratomo sutarties 31 straipsnį paskirtų asmenų grupe,

kadangi:

- (1) 37 straipsnyje reikalaujama, kad kiekviena valstybė narė Komisijai pateiktų tokius bendrus duomenis apie radioaktyviųjų atliekų laidojimo bet kokia forma planą, kokių reikia nustatyti, ar dėl tokio plano įgyvendinimo nebus radioaktyviai užterštas kitos valstybės narės vanduo, dirva ar oro erdvė. Komisija savo nuomonę turėtų pareikšti per šešis mėnesius, pasikonsultavusi su 31 straipsnyje nurodyta ekspertų grupe.
- (2) Įgyta patirties taikant 1960 m. lapkričio 16 d. Komisijos rekomendaciją ⁽¹⁾, Komisijos rekomendacijas 82/181/Euratomas ⁽²⁾, 91/4/Euratomas ⁽³⁾ ir 1999/829/Euratomas ⁽⁴⁾ dėl Sutarties 37 straipsnio taikymo.
- (3) Europos Sąjungos Teisingumo Teismas byloje 187/87 ⁽⁵⁾ 1988 m. rugsėjo 22 d. priimtame sprendime išdėstė, kad Euratomo sutarties 37 straipsnis aiškinamas taip: pirmiausia Europos Komisijai pateikiami bendrieji duomenys, kad Komisija galėtų paskelbti savo nuomonę ir kad į Komisijos nuomonę valstybė narė, suteikdama išmetimo leidimą, galėtų atsižvelgti.

(4) 37 straipsnio tikslas – užkirsti kelią bet kokiai galimybei radioaktyviosiomis medžiagomis užteršti kitos valstybės narės teritoriją. Komisija, pasikonsultavusi su minėta ekspertų grupe, nusprendė, kad laidojant su tam tikromis operacijomis susijusias radioaktyvias atliekas kitos valstybės narės teritorija nebus radioaktyviai užteršta.

(5) Atsižvelgdama į gautą informaciją, išimtiniais atvejais Komisija gali pareikalauti pateikti radioaktyviųjų atliekų laidojimo plano, pagal kurį, remiantis šia rekomendacija, neturėtų būti užteršta kitos valstybės narės teritorija, bendruosius duomenis; tada Komisijos nuomonė gali būti siejama su ankstesniu etapu suteiktu leidimu.

(6) Siekiant nuosekliai vertinti atliekų laidojimo planus, reikia patikslinti, kokias operacijas atliekant gali reikėti laidoti radioaktyvias atliekas pagal Sutarties 37 straipsnį ir kokią informaciją apie įvairių tipų operacijas reikia pateikti kaip bendruosius duomenis.

(7) Mišriojo oksidų kuro gamyklos perdirba didelį kiekį plutonio oksido, tad norint tokias gamyklas uždaryti, turėtų būti reikalaujama pateikti bendruosius duomenis, kaip dabar pateikiami duomenys norint išmontuoti branduolinius reaktorių ir uždaryti branduolinio kuro perdirbimo įmones.

(8) Apie nereikšmingas operacijas, neturinčias radiologinio poveikio kitose valstybėse narėse arba turinčias tik nežymų poveikį, Komisijai neturėtų būti pranešama.

(9) Duomenis apie sudėtingą objektą, kuriame per ilgą laiką planuojama atlikti didelių pakeitimų, apimančių keletą etapų ir naujų įrenginių eksploatavimą, valstybės narės gali pateikti integruotai; pradinių bendrųjų duomenų rinkinyje pateikiama informacija turi būti pakankamai išsami, kad Komisija galėtų atlikti savo pareigas pagal Euratomo sutarties 37 straipsnį ir pateikti pagrįstą nuomonę.

⁽¹⁾ OL 81, 1960 12 21, p. 1893/60.

⁽²⁾ OL L 83, 1982 3 29, p. 15.

⁽³⁾ OL L 6, 1991 1 9, p. 16.

⁽⁴⁾ OL L 324, 1999 12 16, p. 23.

⁽⁵⁾ [1988] ECR p. 5013.

- (10) Atsižvelgiant į esamų branduolinių įrenginių, apie kuriuos dar nepateikta nuomonės pagal Sutarties 37 straipsnį ir kurie gali būti modifikuojami ar išmontuojami, skaičių, reikia patikslinti, kokia informacija turi būti pateikiama kaip bendrieji duomenys, kad Komisija galėtų atlikti savo pareigas nepažeisdama modifikuojamų ir nemodifikuojamų įrenginių lygaus vertinimo principo.
- (11) Tais atvejais, kai netoli objekto gyvenančių gyventojų apšvita labai nedidelė, šios informacijos gali pakakti poveikio kitose valstybėse narėse vertinimui atlikti.
- (12) Siekiant nuosekliai vertinti radiologinį avarinių situacijų poveikį kitoms valstybėms narėms, informacija apie neplanuotą medžiagų nuotėkį iš branduolinių reaktorių ir perdirbimo įrenginių, kurią reikalaujama pateikti bendrųjų duomenų rinkinyje, pateikiama ne tik apie tas avarines situacijas, bet ir apie avarines situacijas, į kurias atsižvelgta rengiant su objektu susijusį nacionalinį avarijos likvidavimo priemonių planą.
- (13) Siekiant patikslinti, kokia informacija, susijusi su radioaktyviųjų atliekų tvarkymu prieš jas laidojant ir plano, dėl kurio Komisija nuomonės dar nepateikė, pakeitimais, reikalinga Komisijai ir tą informaciją apriboti, įtraukti du nauji priedai.
- (14) Dabar visos valstybės narės yra pareiškę, kad nemes atliekų į jūrą, ir nė viena valstybė narė neketina radioaktyviųjų atliekų laidoti po jūros dugnu,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. „Radioaktyviųjų atliekų laidojimas“ pagal Sutarties 37 straipsnį turėtų būti suprantamas kaip bet koks planuotas arba atsitiktinis dujinių, skystųjų ar kieto pavidalo radioaktyviųjų medžiagų išmetimas aplinkoje ar į aplinką, susijęs su toliau išvardytais operacijomis:

- 1) branduolinių reaktorių eksploatavimu (išskyrus mokslinių tyrimų reaktorius, kurių didžiausia galia neviršija 1 MW nuolatinės šiluminės apkrovos);
- 2) panaudoto branduolinio kuro perdirbimu;
- 3) urano ir torio kasyba, smulkinimu ir konversija;
- 4) urano sodrinimu U-235;
- 5) branduolinio kuro gamyba;

- 6) panaudoto branduolinio kuro sandėliavimu⁽¹⁾ tam skirtuose įrenginiuose (išskyrus panaudoto branduolinio kuro laikymą stalinėse, kuriose transportuoti arba sandėliuoti branduolinių objektų teritorijose yra gautas leidimas);
- 7) dirbtinių radioaktyviųjų medžiagų tvarkymu ir perdirbimu pramoniniu mastu;
- 8) radioaktyviųjų atliekų, susidarančių atliekant 1–7 ir 9 operacijas, tvarkymu prieš jas laidojant⁽²⁾;
- 9) branduolinių reaktorių, mišriojo oksidų kuro⁽³⁾ gamybos ir perdirbimo įrenginių išmontavimu⁽⁴⁾ (išskyrus mokslinių tyrimų reaktorius, kurių didžiausia galia neviršija 50 MW nuolatinės šiluminės apkrovos);
- 10) radioaktyviųjų atliekų išdėstymu žemės paviršiuje arba po žeme, neketinant vėl jų paimti;
- 11) gamtoje aptinkamų radioaktyviųjų medžiagų, kurioms taikomas išmetimo leidimas, pramoniniu perdirbimu;
- 12) visomis kitomis taikytinomis operacijomis.

2. Pagal Sutarties 37 straipsnį bendrieji duomenys yra:

- 1 punkto 1–7 papunkčiuose nurodytoms operacijoms – I priede nurodyta informacija,
- 1 punkto 8 papunktyje nurodytoms operacijoms – II priede nurodyta informacija,
- 1 punkto 9 papunktyje nurodytoms operacijoms – III priede nurodyta informacija,
- 1 punkto 10 papunktyje nurodytoms operacijoms – IV priede nurodyta informacija,
- 1 punkto 11 papunktyje nurodytoms operacijoms – atitinkamos I priede nurodytos informacijos dalys (daugeliu atvejų I priedo 6 ir 7 skirsniai netaikomi).

⁽¹⁾ Jeigu operacija neįtraukta į planą, pateiktą pagal kitą kategoriją.

⁽²⁾ Sąvoka „tvarkymas prieš šalinant“ apima radioaktyviųjų atliekų sandėliavimą.

⁽³⁾ Urano ir plutonio oksidai.

⁽⁴⁾ Eksploatacijos nutraukimas apima visas technines ir administracines procedūras, veiklą ir priemones, kurios taikomos arba kurių imamas po galutinio įrenginio išjungimo ir kurios įgyvendinamos iki įrenginio atidavimo neribotam naudojimui arba kitokiam naudojimui pagal leidimą. Šios veiklos dalis „išmontavimas“ reiškia užterštų arba radioaktyviais virtusių elementų, sistemų ir konstrukcijų išardymą, supjaustymą ir nugriovimą, įskaitant jų supakavimą ir perkėlimą už teritorijos ribų.

3. Laikoma, kad operacijos, kurioms taikomas 1 punkto 12 papunktis, nesukelia poveikį sveikatai turinčios radioaktyviosios taršos kitoje valstybėje narėje, nebent konkrečiu atveju Komisija ragintų pateikti bendruosius duomenis.
4. 1 punkto 9 papunktyje nurodytų operacijų atveju bendrieji duomenys turėtų būti teikiami pagal šias sąlygas:
- a) pateikti bendruosius duomenis reikia, jeigu:
- valstybė narė numato suteikti naują licenciją arba leidimą įgyvendinti bet kokio pavidalo radioaktyviųjų atliekų, susidaranciu atliekant išmontavimo operacijas, laidojimo planą, arba
 - bus pradėta išmontuoti užterštas arba radioaktyviomis tapusias objekto dalis;
- b) jeigu valstybė narė numato išmontuoti 1 punkto 9 papunktyje nurodytą įrenginį, apie kurį nuomonė pagal 37 straipsnį dar nepateikta, turėtų būti pateikiami III priede nustatytos formos bendrieji duomenys;
- c) jeigu valstybė narė numato išmontuoti 1 punkto 9 papunktyje nurodytą įrenginį, apie kurį nuomonė pagal 37 straipsnį jau pateikta, turėtų būti pateikiami III priede nustatytos formos bendrieji duomenys. Tačiau pateikiant vietos ir aplinkinių objektų aprašymą, avarijos likvidavimo priemonių planus ir ekologinės padėties stebėjimo priemones, pakanka pateikti nuorodą į ankstesnės procedūros atveju pateiktus bendruosius duomenis, jeigu pateikiama visa reikiama papildoma informacija apie galimus pakeitimus.
5. Jeigu valstybė narė numato pakeisti⁽¹⁾ radioaktyviųjų atliekų laidojimo planą, bendrieji duomenys turėtų būti teikiami pagal šias sąlygas:
- a) jeigu valstybė narė numato pakeisti radioaktyviųjų atliekų laidojimo planą, apie kurį jau pateikta nuomonė pagal 37 straipsnį, reikia pateikti bendruosius duomenis, kuriuose būtų bent standartinėje V priedo formoje nurodyta informacija, jeigu radioaktyviųjų atliekų laidojimo apribojimais ir susiję reikalavimai ne tokie griežti, kaip esamame plane numatyti, arba jeigu atliekant licencijos išdavimo procedūrą įvertinto neplanuoto medžiagų išmetimo avarijos (-ų) atveju (-ais) galimi padariniai yra didesni;
- b) jeigu nereikia naujo leidimo ar licencijos, bendrųjų duomenų pateikti nereikia, nebent Komisija ragintų juos pateikti;
- c) jeigu Komisija neragina pateikti bendruosius duomenis, jų pateikti nereikia, jeigu:
- pakeistame radioaktyviųjų atliekų laidojimo plane numatyti tie patys arba griežtesni laidojimo apribojimai ir susiję reikalavimai, nei esamame plane numatyti, ir
 - atliekant licencijos išdavimo procedūrą įvertinto neplanuoto medžiagų išmetimo avarijos (-ų) atveju (-ais) padariniai yra tokie patys arba mažesni;
- d) radioaktyviųjų atliekų laidojimo plano, apie kurį dar nepateikta nuomonės pagal 37 straipsnį, atveju reikia pateikti bendruosius duomenis, nebent valstybė narė pateiktų Komisijai patvirtinimą, kad įvykdytos b ir c punktuose nustatytos sąlygos. Jeigu bent viena iš šių sąlygų neįvykdyta, į bendruosius duomenis įtraukiama atitinkama VI priede nurodyta informacija.
6. Bendrieji duomenys Komisijai turėtų būti pateikiami:
- a) po to kai galutinai parengiamas radioaktyviųjų atliekų laidojimo planas ir, jeigu įmanoma, vienerius metus, bet ne mažiau kaip šešis mėnesius
- prieš kompetentingoms institucijoms suteikiant radioaktyviųjų atliekų išmetimo leidimą, ir
 - prieš pradėdant operacijas, kurioms nenumatytas radioaktyviųjų atliekų išmetimo leidimas;
- b) tais atvejais, kai Komisija ragina pateikti duomenis pagal 3 punktą, ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo, nedarant poveikio jokiam leidimui, kurį kompetentingos institucijos teisėtai suteikė prieš gaudamos Komisijos prašymą. Bet koks leidimas, suteiktas prieš Komisijai paprašant pateikti bendruosius duomenis, turėtų būti persvarstomas atsižvelgiant į Komisijos pateiktą nuomonę.

⁽¹⁾ Plano pakeitimai gali apimti ir parengiamąjį darbą prieš 1 punkto 9 papunktyje nurodytas operacijas.

7. Kai valstybės narės duomenis apie sudėtingą objektą, kuriame per ilgą laiką planuojama atlikti didelių pakeitimų, apimančių keletą etapų ir, *inter alia*, naujų įrenginių eksploatavimą, pateikia integruotai, į pradinį pateikiamų duomenų rinkinį turėtų būti įtraukta išsami planuojamų operacijų apžvalga, kuri vėliau teikiant duomenis atnaujinama, jeigu planas keičiamas. Pradiniame duomenų rinkinyje pateikiami bendrieji duomenys apie avarijų scenarijus turėtų apimti bent informaciją apie įvertintą radionuklidų, esančių kiekviename objekto įrenginyje, kiekį ir fizinę bei cheminę jų formas, taip pat apie kiekį, kuris pagal daromą prielaidą avarijos atveju gali nutekėti iš kiekvieno minėto įrenginio. Bendrųjų duomenų rinkinyje gali būti pateikiama bendroji informacija apie anksčiau ir dabar objekte vykdomas operacijas, turint omenyje, kad Komisija pateiks nuomones tik apie būsimas operacijas.
8. Kadangi už radioaktyviųjų atliekų laidojimo plano pateikimą atsakinga atitinkama valstybė narė, ji turėtų prisiimti atsakomybę už visą su tuo planu susijusią Komisijai pateiktą informaciją.
9. Gavusi Komisijos nuomonę, atitinkama valstybė narė turėtų informuoti Komisiją apie veiksmus, kurių ji ketina imtis

reaguodama į rekomendaciją, pateiktą Komisijos nuomoneje apie atliekų laidojimo planą.

10. Gavusi Komisijos nuomonę, atitinkama valstybė narė turėtų pateikti Komisijai suteiktą atliekų išmetimo leidimą ir visus vėlesnius jo pakeitimus, kad būtų galima palyginti su informacija, pateikta bendrųjų duomenų, kuriais buvo grindžiama Komisijos nuomonė, rinkinyje.

Ši rekomendacija skirta valstybėms narėms.

Ja pakeičiama Rekomendacija 1999/829/Euratomas.

Priimta Briuselyje 2010 m. spalio 11 d.

Komisijos vardu
Günther OETTINGER
Komisijos narys

I PRIEDAS

Bendrieji duomenys taikomi operacijoms, nurodytoms 1 punkto 1–7 papunkčiuose

Įžanga

- bendras plano pristatymas,
- dabartinis licencijos išdavimo procedūros etapas, numatomi užsakymo veiksmai.

1. OBJKTAS IR JO APLINKA**1.1. Geografinės, topografinės ir geologinės objekto ir regiono ypatybės**

- regiono žemėlapis, kuriame nurodyta vieta ir objekto geografinės koordinatės (laipsniai, minutės),
- svarbios regiono ypatybės, įskaitant geologines,
- įrenginio vieta kitų įrenginių, kurių išmetamas atliekas reikia įvertinti kartu su apibūdinamo įrenginio išmetamomis atliekomis, atžvilgiu,
- objekto vieta kitų valstybių narių atžvilgiu, nurodant atstumus nuo sienų ir reikšmingų aglomeracijų ir tų aglomeracijų gyventojų skaičių.

1.2. Seisminės ypatybės

- Seisminio aktyvumo regione laipsnis; tikėtinas didžiausias seisminis aktyvumas ir projektinis įrenginio atsparumas seisminiam aktyvumui.

1.3. Hidrologinės ypatybės

Kai įrenginys yra arti vandens telkinio, per kurį teršalai gali patekti į kitą valstybę narę – trumpas atitinkamų hidrologinių ypatybių aprašymas, taikytinas ir kitoms valstybėms narėms, pavyzdžiui:

- trumpas vandens kelių, intakų, upių žiočių, vandens ėmimo vietų, salpų ir kitų ypatybių aprašymas,
- vidutinės, didžiausios ir mažiausios vandens tėkmės ir jų dažnumas,
- požeminio vandens horizontas, lygis ir tėkmės,
- trumpas pakrančių apibūdinimas,
- srovių kryptis ir stiprumas, potvyniai, tėkmių kaitos modelis vietos ir regiono mastu,
- potvynių rizika ir įrenginio apsauga.

1.4. Meteorologinės sąlygos

Vietos klimato sąlygos, pateikiant toliau nurodytų sąlygų dažnumą ir pasiskirstymą:

- vėjo kryptys ir greičiai,
- kritulių intensyvumas ir trukmė,
- sklaidos atmosferoje sąlygos kiekviename vėjo krypties sektoriuje, temperatūros svyravimų trukmė,
- ypatingi meteorologiniai reiškiniai (pavyzdžiui, tornadai, didelės audros, gausūs krituliai, sausras).

1.5. Gamtos ištekliai ir maisto produktai

Trumpas toliau nurodytų išteklių apibūdinimas:

- vandens naudojimas regione ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse,
- pagrindiniai maisto ištekliai regione ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse: pasėliai, gyvulių auginimas, žvejyba ir, atliekų išmetimo į jūrą atveju, duomenys apie žvejybą teritoriniuose ir eksteritoriniuose vandenyse,
- maisto produktų paskirstymo sistema ir ypač eksportas iš atitinkamų regionų į kitas valstybes nares, jeigu tai susiję su apšvitos reikšmingais apšvitos keliais dėl atliekų išmetimo pavojumi.

1.6. Kita arti objekto vykdoma veikla

- Jei taikoma – kiti branduoliniai objektai, bet kokia pavojinga pramoninė ar karinė veikla, antžeminis ir oro transportas, vamzdiniai, sandėliai ir bet kokie kiti veiksmai, galintys turėti įtakos įrenginio saugai,
- apsaugos priemonės.

2. ĮRENGINYS
 - 2.1. **Pagrindinės įrenginio savybės**
 - trumpas įrenginio apibūdinimas,
 - procesų tipai, tikslai ir pagrindiniai ypatumai,
 - objekto planas,
 - saugos nuostatos.
 - 2.2. **Ventiliacijos sistemos, dujinių ir oru sklindančių atliekų tvarkymas**

Ventiliacijos, skaidymo, filtravimo ir išmetimo įprastomis sąlygomis ir avarijos atveju sistemų aprašymas, įskaitant srautų diagramas.
 - 2.3. **Skystų atliekų tvarkymas**

Skystų atliekų tvarkymo objektų, laikymo pajėgumų ir išleidimo sistemų aprašymas, įskaitant srautų diagramas.
 - 2.4. **Kietų atliekų tvarkymas**

Kietų atliekų tvarkymo įrenginių ir laikymo pajėgumų aprašymas.
 - 2.5. **Izoliavimas**

Radioaktyviųjų medžiagų izoliavimo sistemų ir nuostatų aprašymas.
 - 2.6. **Eksplotacijos nutraukimas ir išmontavimas**
 - numatytas įrenginio naudojimo laikotarpis,
 - apsvaistyti eksploatacijos nutraukimo ir išmontavimo aspektai,
 - teisinių ir administracinių eksploatacijos nutraukimo ir išmontavimo reglamentavimo nuostatų bendras apibūdinimas.
3. ORU SKLINDANČIŲ RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIDIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS
 - 3.1. **Galiojanti leidimo suteikimo procedūra**
 - galiojančios procedūros bendras apibūdinimas,
 - institucijų numatomi medžiagų išmetimo apribojimai ir susiję reikalavimai, įskaitant numatomą radionuklidų sudėtį.
 - 3.2. **Techniniai aspektai**
 - medžiagų kiekis, kurį numatoma išmesti per metus,
 - radioaktyviųjų išmetalų kilmė, jų sudėtis, fizinė ir cheminė formos,
 - išmetalų tvarkymas, jų išmetimo būdai ir keliai.
 - 3.3. **Išmetamų medžiagų stebėjimas**
 - operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
 - pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
 - 1 ir 2 papunkčiuose išvardytų operacijų atveju – pagrindiniai radionuklidai ir jų aptikimo ribos turėtų atitikti bent Komisijos rekomendacijoje 2004/2/Euratomas ⁽¹⁾ nustatytas specifikacijas,
 - aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).
 - 3.4. **Poveikio žmogui vertinimas**

Išskyrus 1 ir 2 papunkčiuose išvardytas operacijas, jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitęs dėl medžiagų išmetimo įprastomis sąlygomis lygis arti objekto mažesnis kaip 10 μSv per metus ir nėra išskirtinių apšvitęs kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose ⁽²⁾ valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

⁽¹⁾ 2003 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendacija dėl standartizuotos informacijos apie oru sklindančių ir skystų radioaktyviųjų medžiagų išleidimą į aplinką iš branduolinių reaktorių ir perdirbimo įmonių įprastomis eksploatacijos sąlygomis (OL L 2, 2004 I 6, p. 36).

⁽²⁾ Poveikį patiriančios valstybės narės parenkamos atsižvelgiant į atstumą nuo įrenginio, dujinių išmetalų atveju – vėjo kryptį, o skystų nuotekų atveju – vandens tėkmių kelią.

3.4.1. Modeliai, atitinkamai atvejais įskaitant bendrošius modelius, ir parametrų vertės, naudoti išmetalų padariniams artimojoje objekto aplinkoje ir poveikiui kitose valstybėse narėse apskaičiuoti:

- išmetalų sklaida atmosferoje,
- nusėdimas ant žemės ir resuspensija,
- mitybos grandinės, įkvėpimas, apšvita iš išorės, ...
- gyvenimo būdo įpročiai (mityba, apšvitos laikas ir kt.),
- kitų parametrų vertės, naudotos atliekant skaičiavimus.

3.4.2. Koncentracijos ir apšvitos lygio, susijusio su 3.1 punkte nurodytais numatomais medžiagų išmetimo apribojimais, vertinimas:

- vidutinė metinė aktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir žemės paviršiaus taršos lygis didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- atitinkamas metinis tipinėms grupėms arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse tenkantis apšvitos lygis: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

3.5. Radioaktyviųjų medžiagų išmetimas į atmosferą iš kitų įrenginių

Koordinavimo su radioaktyviųjų medžiagų išmetimu iš kitų įrenginių procedūros, nurodytos 1.1 punkto trečiojoje įtraukoje.

4. SKYSTŲ RADIOAKTYVIŲJŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS

4.1. Galiojanti leidimo suteikimo procedūra

- taikomos bendros procedūros apibūdinimas,
- institucijų numatomi nuotekų išmetimo apribojimai ir susiję reikalavimai, įskaitant numatomą radionuklidų sudėtį.

4.2. Techniniai aspektai

- nuotekų kiekis, kurį numatoma išleisti per metus,
- radioaktyviųjų nuotekų kilmė, jų sudėtis, fizinė ir cheminė formos,
- nuotekų tvarkymas, jų išleidimo būdai ir keliai.

4.3. Išmetamų medžiagų stebėjimas

- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
- pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
- 1 ir 2 papunkčiuose išvardytų operacijų atveju pagrindiniai radionuklidai ir jų aptikimo ribos turėtų atitikti bent Rekomendacijoje 2004/2/Euratomas nustatytas specifikacijas,
- aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).

4.4. Poveikio žmogui vertinimas

Išskyrus 1 ir 2 papunkčiuose išvardytas operacijas, jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl medžiagų išmetimo įprastomis sąlygomis lygis arti objekto mažesnis kaip 10 μ Sv per metus ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

4.4.1. Modeliai, atitinkamai atvejais įskaitant bendrošius modelius, ir parametrų vertės, naudoti išmetalų padariniams artimojoje objekto aplinkoje ir poveikiui kitose valstybėse narėse apskaičiuoti:

- nuotekų sklaida vandenyje,
- jų perdavimas nuosėdomis ir jonų mainais,
- mitybos grandinės, jūros vandens purslų įkvėpimas, apšvita iš išorės, ...
- gyvenimo būdo įpročiai (mityba, apšvitos laikas ir kt.),
- kitų parametrų vertės, naudotos atliekant skaičiavimus.

- 4.4.2. Koncentracijos ir apšvitos lygio, susijusio su pirmiau pateiktame 4.1 punkte nurodytais nuotekų išmetimo apribojimais, vertinimas:
- vidutinė metinė aktyvumo koncentracija paviršiniame vandenyje didžiausios koncentracijos srityse arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
 - tipinėms grupėms arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingo poveikio kelius.
- 4.5. **Radioaktyviųjų medžiagų išmetimas į tuos pačius vandenį iš kitų įrenginių**
- Koordinavimo su radioaktyviųjų medžiagų išmetimu iš kitų įrenginių procedūros, nurodytos 1.1 punkto trečiojoje įtraukoje.
5. KIETŲ RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ ŠALINIMAS IŠ ĮRENGINIO
- 5.1. **Kietos radioaktyviosios atliekos**
- kietų radioaktyviųjų atliekų kategorijos ir numatomas kiekis,
 - perdirbimas ir pakavimas,
 - laikymo objekte priemonės.
- 5.2. **Radiologinis pavojus aplinkai**
- radiologinio pavojaus aplinkai vertinimas,
 - taikomos atsargumo priemonės.
- 5.3. **Už objekto ribų taikomos atliekų perkėlimo priemonės**
- 5.4. **Leidimas tam tikroms medžiagoms netaikyti pagrindinių saugos standartų**
- nacionalinė strategija, kriterijai ir procedūros, pagal kuriuos užterštoms ir radioaktyvioms tapusioms medžiagoms leidžiama netaikyti standartų,
 - kompetentingų institucijų nustatytas lygis, nuo kurio leidžiama netaikyti standartų atliekų laidojimo, perdirbimo ir pakartotinio naudojimo operacijoms,
 - numatomos medžiagų, kurioms bus leista netaikyti standartų, rūšys ir kiekis.
6. NEPLANUOTAS RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS
- 6.1. **Vidinės ir išorinės kilmės avarijų, per kurias gali būti neplanuotai išmesta radioaktyviųjų medžiagų, apžvalga**
- Saugos ataskaitoje išnagrinėtų avarijų sąrašas.
- 6.2. **Tipinės avarijos, į kurias atsižvelgė kompetentingos nacionalinės institucijos, vertindamos galimus radiologinius padarinius neplanuoto medžiagų išmetimo atveju**
- Be to, 1 ir 2 papunkčiuose nurodytų operacijų atveju – avarijos, į kurias kompetentingos institucijos atsižvelgė vertindamos su objektu susijusį nacionalinį avarijos likvidavimo priemonių planą.*
- Trumpas svarstyčių avarijų apibūdinimas ir jų pasirinkimo priežastys.
- 6.3. **Tipinių avarijų, o 1 ir 2 papunkčiuose nurodytų operacijų atveju – avarijų, į kurias kompetentingos institucijos atsižvelgė vertindamos su objektu susijusį nacionalinį avarijos likvidavimo priemonių planą, radiologinių padarinių vertinimas**
- 6.3.1. Avarijos, per kurias medžiagų patenka į atmosferą
- Išskyrus 1 ir 2 papunkčiuose išvardytas operacijas, jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis netoli objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.*
- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas į atmosferą išmetamų medžiagų kiekis,
 - išmetimo keliai, išmetimo kaita laiko atžvilgiu,
 - sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
 - modeliai ir parametrai, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą atmosferoje, nusėdimą ant žemės, resuspensiją ir perdavimą mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitos reikšmingais apšvitos keliais lygį arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,

- didžiausia pagal laiką integruota radioaktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir didžiausias žemės paviršiaus taršos lygis (sausio ir drėgno oro sąlygomis) didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

6.3.2. Avarijos, per kurias medžiagų patenka į vandens aplinką

Išskyrus 1 ir 2 papunkčiuose išvardytas operacijas, jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.

- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas išmetamų skysčių kiekis,
- išmetimo keliai, išmetimo kaita laiko atžvilgiu,
- sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
- modeliai ir parametrai, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą vandenyje, jų perdavimą nuosėdomis, jonų mainais ir mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitą reikšmingais apšvitos keliais,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

7. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONIŲ PLANAI, SUSITARIMAI SU KITOMIS VALSTYBĖMIS NARĖMIS

Susiję su galimais kritiniais radiologinio pavojaus atvejais, galinčiais turėti poveikį kitoms valstybėms narėms – kad būtų lengviau organizuoti radiologinę apsaugą tose valstybėse.

Trumpas toliau nurodytų veiksmų apibūdinimas:

- intervencijos taikant įvairių tipų reagavimo priemones lygis,
- avarijos likvidavimo priemonių planavimo tvarka, įskaitant įrenginiui patvirtintas avarijos likvidavimo priemonių planavimo zonas,
- ankstyvojo keitimosi informacija su kitomis valstybėmis narėmis tvarka, dvišaliai ar daugiašaliai tarpvalstybinio keitimosi informacija, avarijos likvidavimo priemonių planų koordinavimo, jų įgyvendinimo ir abipusės pagalbos susitarimai,
- avarijos likvidavimo priemonių plano bandymo tvarka, kurioje pirmiausia nurodomas kitų valstybių narių dalyvavimas.

8. EKOLOGINĖS PADĖTIES STEBĖJIMAS

- išorės spinduliuotės stebėjimas,
- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas radioaktyviųjų medžiagų kiekio ore, vandenyje, dirvožemyje ir mitybos grandinėse stebėjimas.

Su minėtomis 3.1 ir 4.1 punktų nuostatomis susijusios kompetentingų institucijų patvirtintos stebėjimo programos, organizavimas, mėginių pavidalas ir ėmimo dažnumas, įprastomis aplinkybėmis ir avarijos atveju naudojamų stebėjimo priemonių tipas; jei taikoma – šios srities bendradarbiavimo su kaimyninėmis valstybėmis narėmis tvarka.

II PRIEDAS

Bendrieji duomenys taikomi operacijai, nurodytai 1 punkto 8 papunktyje**Radioaktyviųjų atliekų, susidarantių atliekant 1 punkto 1–7 ir 9 papunkčiuose nurodytas operacijas, tvarkymas prieš jas laidojant**

Įžanga

- bendras plano pristatymas,
- dabartinis licencijos išdavimo procedūros etapas, ir
- numatomi užsakymo veiksmai.

1. OBJKTAS IR JO APLINKA**1.1. Geografinės, topografinės ir geologinės objekto ir regiono ypatybės**

- regiono žemėlapis, kuriame nurodyta vieta ir geografinės objekto koordinatės (laipsniai, minutės),
- svarbios regiono ypatybės, įskaitant geologines,
- įrenginio vieta kitų įrenginių, kurių išmetamas atliekas reikia įvertinti kartu su apibūdinamo įrenginio išmetamomis atliekomis, atžvilgiu,
- objekto vieta kitų valstybių narių atžvilgiu, nurodant atstumus nuo sienų ir reikšmingų aglomeracijų ir tų aglomeracijų gyventojų skaičių.

1.2. Seisminės ypatybės

- Seisminio aktyvumo regione laipsnis; tikėtinas didžiausias seisminis aktyvumas ir projektinis įrenginio atsparumas seisminiam aktyvumui.

1.3. Hidrologinės ypatybės

Kai įrenginys yra arti vandens telkinio, per kurį teršalai gali patekti į kitą valstybę narę – trumpas atitinkamų hidrologinių ypatybių aprašymas, taikytinas ir kitoms valstybėms narėms, pavyzdžiui:

- trumpas vandens kelių, intakų, upių žiočių, vandens ėmimo vietų, salpų ir kitų ypatybių aprašymas,
- vidutinės, didžiausios ir mažiausios vandens tėkmės ir jų dažnumas,
- požeminio vandens horizontas, lygis ir tėkmės,
- trumpas pakrančių apibūdinimas,
- srovių kryptis ir stiprumas, potvyniai, tėkmių kaitos modelis vietos ir regiono mastu,
- potvynių rizika ir įrenginio apsauga.

1.4. Meteorologinės sąlygos

Vietos klimato sąlygos, pateikiant toliau nurodytų sąlygų dažnumą ir pasiskirstymą:

- vėjo kryptys ir greičiai,
- kritulių intensyvumas ir trukmė,
- sklaidos atmosferoje sąlygos kiekviename vėjo krypties sektoriuje, temperatūros svyravimų trukmė,
- ypatingi meteorologiniai reiškiniai (pavyzdžiui, tornadai, didelės audros, gausūs krituliai, sausros).

1.5. Gamtos išteklių ir maisto produktai

Trumpas toliau nurodytų išteklių apibūdinimas:

- vandens naudojimas regione ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse,
- pagrindiniai maisto išteklių regiono ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse: pasėliai, gyvulių auginimas, žvejyba ir, atliekų išmetimo į jūrą atveju, duomenys apie žvejybą teritoriniuose ir eksteritoriniuose vandenyse,

- maisto produktų paskirstymo sistema ir ypač eksportas iš atitinkamų regionų į kitas valstybes nares, jeigu tai susiję su apšvitos reikšmingais apšvitos keliais dėl atliekų išmetimo pavojumi.

1.6. Kita arti objekto vykdoma veikla

- jei taikoma – kiti branduoliniai objektai, bet kokia pavojinga pramoninė ar karinė veikla, antžeminis ir oro transportas, vamzdynai, sandėliai ir bet kokie kiti veiksniai, galintys turėti įtakos įrenginio saugai,
- apsaugos priemonės.

2. ĮRENGINYS

2.1. Pagrindinės įrenginio savybės

- trumpas įrenginio apibūdinimas,
- procesų tipai, tikslai ir pagrindiniai ypatumai,
- radioaktyviųjų atliekų, kurias planuojama priimti laikymui ir perdirbimui, aprašymas, infrastruktūra ir laikymo pajėgumai, radioaktyviųjų atliekų, kurias planuojama laikyti ir perdirbti, kategorijos ir tipai (pavyzdžiui, žemo arba vidutinio lygio, metalinės, degios atliekos), įskaitant atliekų ir jose esančių radionuklidų kiekį,
- objekto planas,
- saugos nuostatos.

2.2. Ventiliacijos sistemos, dujinių ir oru sklindančių atliekų tvarkymas

Ventiliacijos, skilimo, filtravimo ir išmetimo įprastomis sąlygomis ir avarijos atveju sistemų aprašymas, įskaitant srautų diagramas.

2.3. Skystų atliekų tvarkymas

Antrinių skystų atliekų tvarkymo objektų, laikymo pajėgumų ir išleidimo sistemų aprašymas, įskaitant srautų diagramas.

2.4. Kietų atliekų tvarkymas

Antrinių kietų atliekų tvarkymo objektų ir laikymo pajėgumų aprašymas.

2.5. Izoliavimas

Radioaktyviųjų medžiagų izoliavimo sistemų ir nuostatų aprašymas.

2.6. Eksploatacijos nutraukimas ir išmontavimas

- numatytas įrenginio naudojimo laikotarpis,
- apsvaistyti eksploatacijos nutraukimo ir išmontavimo aspektai,
- teisinių ir administracinių eksploatacijos nutraukimo ir išmontavimo reglamentavimo nuostatų bendras apibūdinimas.

3. ORU SKLINDANČIŲ RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS

3.1. Galiojanti leidimo suteikimo procedūra

- galiojančios procedūros bendras apibūdinimas,
- institucijų numatomi medžiagų išmetimo apribojimai ir susiję reikalavimai, įskaitant numatomą radionuklidų sudėtį.

3.2. Techniniai aspektai

- medžiagų kiekis, kurį numatoma išmesti per metus,
- radioaktyviųjų išmetalų kilmė, jų sudėtis, fizinė ir cheminė formos,
- išmetalų tvarkymas, jų išmetimo būdai ir keliai.

3.3. Išmetamų medžiagų stebėjimas

- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,

- pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
- aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).

3.4. Poveikio žmogui vertinimas

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl medžiagų išmetimo įprastomis sąlygomis poveikis arti objekto mažesnis kaip 10 μ Sv per metus ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose ⁽¹⁾ valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

3.4.1. Modeliai, atitinkamais atvejais įskaitant bendruosius modelius, ir parametrų vertės, naudoti išmetalų padariniams artimojoje objekto aplinkoje ir poveikiui kitose valstybėse narėse apskaičiuoti:

- išmetalų sklaida atmosferoje,
- nusėdimas ant žemės ir resuspensija,
- mitybos grandinės, įkvėpimas, apšvita iš išorės, ...
- gyvenimo būdo įpročiai (mityba, apšvitos laikas ir kt.),
- kitų parametrų vertės, naudotos atliekant skaičiavimus.

3.4.2. Koncentracijos ir apšvitos lygio, susijusio su 3.1 punkte nurodytais numatomais medžiagų išmetimo apribojimais, vertinimas:

- vidutinė metinė aktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir žemės paviršiaus taršos lygis didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- atitinkamas metinis poveikis tipinėms grupėms arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

3.5. Radioaktyviųjų medžiagų išmetimas į atmosferą iš kitų įrenginių

Koordinavimo su radioaktyviųjų medžiagų išmetimu iš kitų įrenginių procedūros, nurodytos 1.1 punkto trečiojoje įtraukoje.

4. SKYSTŲ RADIOAKTYVIŲJŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS

4.1. Galiojanti leidimo suteikimo procedūra

- taikomos bendros procedūros apibūdinimas,
- institucijų numatomi nuotekų išleidimo apribojimai ir susiję reikalavimai, įskaitant numatomą radionuklidų sudėtį.

4.2. Techniniai aspektai

- nuotekų kiekis, kurį numatoma išleisti per metus,
- radioaktyviųjų nuotekų kilmė, jų sudėtis, fizinė ir cheminė formos,
- nuotekų tvarkymas, jų išleidimo būdai ir keliai.

4.3. Išmetamų medžiagų stebėjimas

- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
- pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
- aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).

4.4. Poveikio žmogui vertinimas

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl medžiagų išmetimo įprastomis sąlygomis lygis arti objekto mažesnis kaip 10 μ Sv per metus ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

⁽¹⁾ Poveikį patiriančios valstybės narės parenkamos atsižvelgiant į atstumą nuo įrenginio, dujinių išmetalų atveju – vėjo kryptį, o skystų nuotekų atveju – vandens teknių kelią.

- 4.4.1. Modeliai, atitinkamai atvejais įskaitant bendrošius modelius, ir parametrų vertės, naudoti išmetalų padariniams artimojoje objekto aplinkoje ir poveikiui kitose valstybėse narėse apskaičiuoti:
- nuotekų sklaida vandenyje,
 - jų perdavimas nuosėdomis ir jonų mainais,
 - mitybos grandinės, jūros vandens pusrų įkvėpimas, apšvita iš išorės, ...
 - gyvenimo būdo įpročiai (mityba, apšvitos laikas ir kt.),
 - kitų parametrų vertės, naudotos atliekant skaičiavimus.
- 4.4.2. Koncentracijos ir apšvitos lygio, susijusio su 4.1 punkte nurodytais nuotekų išleidimo apribojimais, vertinimas:
- vidutinė metinė aktyvumo koncentracija paviršiniame vandenyje didžiausios koncentracijos srityse arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
 - tipinėms grupėms arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.
- 4.5. **Radioaktyviųjų medžiagų išmetimas į tuos pačius vandenį iš kitų įrenginių**
- Koordinavimo su radioaktyviųjų medžiagų išmetimu iš kitų įrenginių procedūros, nurodytos 1.1 punkto trečiojoje įtraukoje.
5. KIETŲ RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ ŠALINIMAS IŠ ĮRENGINIO
- 5.1. **Kietos radioaktyviosios atliekos**
- kietų radioaktyviųjų atliekų kategorijos ir numatomas kiekis,
 - perdirbimas ir pakavimas,
 - laikymo objekte priemonės.
- 5.2. **Radiologinis pavojus aplinkai**
- radiologinio pavojaus aplinkai vertinimas,
 - taikomos atsargumo priemonės.
- 5.3. **Už objekto ribų taikomos atliekų perkėlimo priemonės**
- 5.4. **Leidimas tam tikroms medžiagoms netaikyti pagrindinių saugos standartų**
- nacionalinė strategija, kriterijai ir procedūros, pagal kuriuos užterštoms ir radioaktyviomis tapusioms medžiagoms leidžiama netaikyti standartų,
 - kompetentingų institucijų nustatytas lygis, nuo kurio leidžiama netaikyti standartų atliekų laidojimo, perdirbimo ir pakartotinio naudojimo operacijoms,
 - numatomos medžiagų, kurioms bus leista netaikyti standartų, rūšys ir kiekis.
6. NEPLANUOTAS RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS
- 6.1. **Vidinės ir išorinės kilmės avarijų, per kurias gali būti neplanuotai išmesta radioaktyviųjų medžiagų, apžvalga**
- Saugos ataskaitoje išnagrinėtų avarijų sąrašas.
- 6.2. **Tipinės avarijos, į kurias atsižvelgė kompetentingos nacionalinės institucijos, vertindamos galimus radiologinius padarinius neplanuoto medžiagų išmetimo atveju**
- Trumpas svarstyty avarijų apibūdinimas ir jų pasirinkimo priežastys.
- 6.3. **Tipinių avarijų radiologinių padarinių vertinimas**
- 6.3.1. Avarijos, per kurias medžiagų patenka į atmosferą
- Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.*
- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas į atmosferą išmetamų medžiagų kiekis,
 - išmetimo keliai, išmetimo kaita laiko atžvilgiu,

- sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
- modeliai ir parametrai, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą atmosferoje, nusėdimą ant žemės, resuspensiją ir perdavimą mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitos reikšmingais apšvitos keliais lygį arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- didžiausia pagal laiką integruota radioaktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir didžiausias žemės paviršiaus taršos lygis (sauso ir drėgno oro sąlygomis) didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

6.3.2. Avarijos, per kurias medžiagų patenka į vandens aplinką

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.

- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas išleidžiamų skysčių kiekis,
- išleidimo keliai, išleidimo kaita laiko atžvilgiu,
- sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
- modeliai ir parametrai, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą vandenyje, jų perdavimą nuosėdomis, jonų mainais ir mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitą reikšmingais apšvitos keliais,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

7. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONIŲ PLANAI, SUSITARIMAI SU KITOMIS VALSTYBĖMIS NARĖMIS

Susiję su galimais kritiniais radiologinio pavojaus atvejais, galinčiais turėti poveikį kitoms valstybėms narėms – kad būtų lengviau organizuoti radiologinę apsaugą tose valstybėse.

Trumpas toliau nurodytų veiksnių apibūdinimas:

- intervencijos taikant įvairių tipų reagavimo priemones lygis,
- avarijos likvidavimo priemonių planavimo tvarka, įskaitant įrenginiui patvirtintas avarijos likvidavimo priemonių planavimo zonas,
- ankstyvojo keitimosi informacija su kitomis valstybėmis narėmis tvarka, dvišaliai ar daugiašaliai tarpvalstybinio keitimosi informacija, avarijos likvidavimo priemonių planų koordinavimo, jų įgyvendinimo ir abipusės pagalbos susitarimai,
- avarijos likvidavimo priemonių plano bandymo tvarka, kurioje pirmiausia nurodomas kitų valstybių narių dalyvavimas.

8. EKOLOGINĖS PADĖTIES STEBĖJIMAS

- išorės spinduliuotės stebėjimas,
- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas radioaktyviųjų medžiagų kiekio ore, vandenyje, dirvožemyje ir mitybos grandinėse stebėjimas.

Su minėtomis 3.1 ir 4.1 punktų nuostatomis susijusios kompetentingų institucijų patvirtintos stebėjimo programos, organizavimas, mėginių pavidalas ir ėmimo dažnumas, įprastomis aplinkybėmis ir avarijos atveju naudojamų stebėjimo priemonių tipas; jei taikoma – šios srities bendradarbiavimo su kaimyninėmis valstybėmis narėmis tvarka.

III PRIEDAS

Bendrieji duomenys taikomi operacijoms, nurodytoms 1 punkto 9 papunktyje**Branduolinių reaktorių, mišriojo oksidų kuro gamybos ir perdirbimo įrenginių išmontavimas (išskyrus mokslinių tyrimų reaktorius, kurių didžiausia galia neviršija 50 MW nuolatinės šiluminės apkrovos)**

Įžanga

- bendras plano pristatymas,
- įvairių numatomų eksploatacijos nutraukimo ir išmontavimo etapų apibūdinimas,
- eksploatacijos nutraukimo ir išmontavimo licencijų išdavimo procedūros.

1. OBJKTAS IR JO APLINKA**1.1. Geografinės, topografinės ir geologinės objekto ir regiono ypatybės**

- regiono žemėlapis, kuriame nurodyta vieta ir geografinės objekto koordinatės (laipsniai, minutės),
- svarbios regiono ypatybės, įskaitant geologines,
- įrenginio vieta kitų įrenginių, kurių išmetamas atliekas reikia įvertinti kartu su apibūdinamo įrenginio išmetamomis atliekomis, atžvilgiu,
- objekto vieta kitų valstybių narių atžvilgiu, nurodant atstumus nuo sienų ir reikšmingų aglomeracijų ir tų aglomeracijų gyventojų skaičių.

1.2. Hidrologinės ypatybės

Kai įrenginys yra arti vandens telkinio, per kurį teršalai gali patekti į kitą valstybę narę – trumpas atitinkamų hidrologinių ypatybių aprašymas, taikytinas ir kitoms valstybėms narėms, pavyzdžiui:

- trumpas vandens kelių, intakų, upių žiočių, vandens ėmimo vietų, salpų ir kitų ypatybių aprašymas,
- vidutinės, didžiausios ir mažiausios vandens tėkmės ir jų dažnumas,
- požeminio vandens horizontas, lygis ir tėkmės,
- trumpas pakrančių apibūdinimas,
- srovių kryptis ir stiprumas, potvyniai, tėkmių kaitos modelis vietos ir regiono mastu,
- potvynių rizika ir įrenginio apsauga.

1.3. Meteorologinės sąlygos

Vietos klimato sąlygos, pateikiant toliau nurodytų sąlygų dažnumą ir pasiskirstymą:

- vėjo kryptys ir greičiai,
- kritulių intensyvumas ir trukmė,
- sklaidos atmosferoje sąlygos kiekviename vėjo krypties sektoriuje, temperatūros svyravimų trukmė,
- ypatingi meteorologiniai reiškiniai (pavyzdžiui, tornadai, didelės audros, gausūs krituliai, sausras).

1.4. Gamtos ištekliai ir maisto produktai

Trumpas toliau nurodytų išteklių apibūdinimas:

- vandens naudojimas regione ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse,
- pagrindiniai maisto ištekliai regione ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse: pasėliai, gyvulių auginimas, žvejyba ir, atliekų išmetimo į jūrą atveju, duomenys apie žvejybą teritoriniuose ir eksteritoriniuose vandenyse,
- maisto produktų paskirstymo sistema ir ypač eksportas iš atitinkamų regionų į kitas valstybes nares, jeigu tai susiję su apšvitos reikšmingais apšvitos keliais dėl atliekų išmetimo pavojumi.

2. ĮRENGINYS
 - 2.1. **Trumpas įrenginio, kurį planuojama išmontuoti, apibūdinimas ir jo istorija**
 - 2.2. **Ventiliacijos sistemos, dujinių ir oru sklindančių atliekų tvarkymas**

Išmontuojamų ventiliacijos, skaidymo, filtravimo ir išmetimo įprastomis sąlygomis ir avarijos atveju sistemų aprašymas, įskaitant srautų diagramas.
 - 2.3. **Skystų atliekų tvarkymas**

Skystų atliekų tvarkymo per išmontavimo operacijas įrenginių, laikymo pajėgumų ir išleidimo sistemų aprašymas, įskaitant srautų diagramas.
 - 2.4. **Kietų atliekų tvarkymas**

Kietų atliekų tvarkymo per išmontavimo operacijas įrenginių ir objekte esančių laikymo pajėgumų aprašymas.
 - 2.5. **Izoliavimas**

Radioaktyviųjų medžiagų izoliavimo sistemų ir nuostatų aprašymas.
3. ORU SKLINDANČIŲ RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS
 - 3.1. **Galiojanti leidimo suteikimo procedūra**
 - galiojančios procedūros bendras apibūdinimas,
 - institucijų numatomi medžiagų išmetimo apribojimai ir susiję išmontavimo operacijoms taikomi reikalavimai, įskaitant numatomą radionuklidų sudėtį,
 - palyginimui – prieš numatytas išmontavimo operacijas galiojantys medžiagų išmetimo apribojimai ir susiję reikalavimai, įskaitant radionuklidų sudėtį.
 - 3.2. **Techniniai aspektai**
 - medžiagų kiekis, kurį numatoma išmesti per metus atliekant išmontavimo operacijas,
 - radioaktyviųjų išmetalų kilmė, jų sudėtis, fizinė ir cheminė formos,
 - išmetalų tvarkymas, jų išmetimo būdai ir keliai.
 - 3.3. **Išmetamų medžiagų stebėjimas**
 - operatoriaus arba kompetentingos institucijos atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
 - pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
 - aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).
 - 3.4. **Poveikio žmogui vertinimas**

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl medžiagų išmetimo įprastomis sąlygomis lygis arti objekto mažesnis kaip 10 μSv per metus ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose ⁽¹⁾ valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

 - 3.4.1. Modeliai, atitinkamais atvejais įskaitant bendruosius modelius, ir parametrų vertės, naudoti išmetalų padariniams artimojoje objekto aplinkoje ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse apskaičiuoti:
 - nuotekų sklaida atmosferoje,
 - nusėdimas ant žemės ir resuspensija,
 - mitybos grandinės, įkvėpimas, apšvita iš išorės, ...
 - gyvenimo būdo įpročiai (mityba, apšvitos laikas ir kt.),
 - kitų parametrų vertės, naudotos atliekant skaičiavimus.

⁽¹⁾ Poveikį patiriančios valstybės narės parenkamos atsižvelgiant į atstumą nuo įrenginio, dujinių išmetalų atveju – vėjo kryptį, o skystų nuotekų atveju – vandens tėkmių kelią.

3.4.2. Koncentracijos ir apšvitos lygio, susijusio su 3.1 punkte nurodytais numatomais medžiagų išmetimo per išmontavimo operacijas apribojimais, vertinimas:

- vidutinė metinė aktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir žemės paviršiaus taršos lygis didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- atitinkamas metinis poveikis tipinėms grupėms arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

4. SKYSTŲ RADIOAKTYVIŲJŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS

4.1. Galiojanti leidimo suteikimo procedūra

- Taikomos bendros procedūros apibūdinimas,
- institucijų numatomi nuotekų išleidimo apribojimai ir susiję išmontavimo operacijoms taikomi reikalavimai, įskaitant numatomą radionuklidų sudėtį,
- palyginimui – prieš numatytas išmontavimo operacijas galiojantys nuotekų išleidimo apribojimai ir susiję reikalavimai, įskaitant radionuklidų sudėtį.

4.2. Techniniai aspektai

- nuotekų kiekis, kurį numatoma išleisti per metus atliekant išmontavimo operacijas,
- radioaktyviųjų nuotekų kilmė, jų sudėtis, fizinė ir cheminė formos,
- nuotekų tvarkymas, jų išleidimo būdai ir keliai.

4.3. Išmetamų medžiagų stebėjimas

- operatoriaus arba kompetentingos institucijos atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
- pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
- aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).

4.4. Poveikio žmogui vertinimas

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl medžiagų išmetimo įprastomis sąlygomis lygis arti objekto mažesnis kaip 10 μ Sv per metus ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

4.4.1. Modeliai, atitinkamais atvejais įskaitant bendruosius modelius, ir parametrų vertės, naudoti išmetamų padariniams artimojoje objekto aplinkoje ir poveikiui kitose valstybėse narėse apskaičiuoti:

- nuotekų sklaida vandenyje,
- jų perdavimas nuosėdomis ir jonų mainais,
- mitybos grandinės, jūros vandens pusrų įkvėpimas, apšvita iš išorės, ...
- gyvenimo būdo įpročiai (mityba, apšvitos laikas ir kt.),
- kitų parametrų vertės, naudotos atliekant skaičiavimus.

4.4.2. Koncentracijos ir apšvitos lygio, susijusio su 4.1 punkte nurodytais numatomais nuotekų išleidimo per išmontavimo operacijas apribojimais, vertinimas:

- vidutinė metinė aktyvumo koncentracija paviršiniame vandenyje didžiausios koncentracijos srityse arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- tipinėms grupėms arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse tenkantis apšvitos lygis: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

5. KIETŲ RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ ŠALINIMAS IŠ ĮRENGINIO
- 5.1. **Kietos radioaktyviosios atliekos**
 - kietų radioaktyviųjų atliekų kategorijos ir numatomas kiekis,
 - perdirbimas ir pakavimas,
 - laikymo objekte priemonės.
- 5.2. **Radiologinis pavojus aplinkai**
 - radiologinio pavojaus aplinkai vertinimas,
 - taikomos atsargumo priemonės.
- 5.3. **Už objekto ribų taikomos atliekų perkėlimo priemonės**
- 5.4. **Leidimas tam tikroms medžiagoms netaikyti pagrindinių saugos standartų**
 - nacionalinė strategija, kriterijai ir procedūros, pagal kuriuos užterštoms ir radioaktyviomis tapusioms medžiagoms leidžiama netaikyti standartų,
 - kompetentingų institucijų nustatytas lygis, nuo kurio leidžiama netaikyti standartų atliekų laidojimo, perdirbimo ar pakartotinio naudojimo operacijoms,
 - numatomos medžiagų, kurioms bus leista netaikyti standartų, rūšys ir kiekis.
6. NEPLANUOTAS RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS
- 6.1. **Vidinės ir išorinės kilmės avarijų, per kurias gali būti neplanuotai išmesta radioaktyviųjų medžiagų, apžvalga**

Saugos ataskaitoje išnagrinėtų avarijų sąrašas.
- 6.2. **Tipinės avarijos, į kurias atsižvelgė kompetentingos nacionalinės institucijos, vertindamos galimus radiologinius padarinius neplanuoto medžiagų išmetimo atveju**

Trumpas svarstyty avarijų apibūdinimas ir jų pasirinkimo priežastys.
- 6.3. **Tipinių avarijų radiologinių padarinių vertinimas**
- 6.3.1. Avarijos, per kurias medžiagų patenka į atmosferą

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.

 - prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas į atmosferą išmetamų medžiagų kiekis,
 - išmetimo keliai, išmetimo kaita laiko atžvilgiu,
 - sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
 - modeliai ir parametrų vertės, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą atmosferoje, nusėdimą ant žemės, resuspensiją ir perdavimą mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitos reikšmingais apšvitos keliais lygį arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
 - didžiausia pagal laiką integruota radioaktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir didžiausias žemės paviršiaus taršos lygis (sausos ir drėgno oro sąlygomis) didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose,
 - tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
 - atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.
- 6.3.2. Avarijos, per kurias medžiagų patenka į vandens aplinką

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.

- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas išleidžiamų skysčių kiekis,
- išleidimo keliai, išleidimo kaita laiko atžvilgiu,
- sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
- modeliai ir parametrai, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą vandenyje, jų perdavimą nuosėdomis, jonų mainais ir mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitą reikšmingais apšvitos keliais,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

7. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONIŲ PLANAI, SUSITARIMAI SU KITOMIS VALSTYBĖMIS NARĖMIS

Susiję su galimais kritiniais radiologinio pavojaus atvejais, galinčiais turėti poveikį kitoms valstybėms narėms – kad būtų lengviau organizuoti radiologinę apsaugą tose valstybėse.

Trumpas toliau nurodytų veiksmų apibūdinimas:

- intervencijos taikant įvairių tipų reagavimo priemonės lygis,
- avarijos likvidavimo priemonių planavimo tvarka, įskaitant įrenginiui patvirtintas avarijos likvidavimo priemonių planavimo zonas,
- ankstyvojo keitimosi informacija su kitomis valstybėmis narėmis tvarka, dvišaliai ar daugiašaliai tarpvalstybinio keitimosi informacija, avarijos likvidavimo priemonių planų koordinavimo, jų įgyvendinimo ir abipusės pagalbos susitarimai,
- avarijos likvidavimo priemonių plano bandymo tvarka, kurioje pirmiausia nurodomas kitų valstybių narių dalyvavimas.

Reaktorių atveju duomenų pateikti nereikia, jeigu visas branduolinis kuras perkeltas už teritorijos ribų į objektą, kuriame laikyti išduota licencija, arba į teritorijoje esantį laikymo įrenginį, apie kurį nuomonė pagal 37 straipsnį jau pateikta.

8. EKOLOGINĖS PADĖTIES STEBĖJIMAS

- išorės spinduliuotės stebėjimas,
- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas radioaktyviųjų medžiagų ore, vandenyje, dirvožemyje ir mitybos grandinėse stebėjimas.

Su minėtomis 3.1 ir 4.1 punktų nuostatomis susijusios kompetentingų institucijų patvirtintos stebėjimo programos, organizavimas, mėginių pavidalas ir ėmimo dažnumas, įprastomis aplinkybėmis ir avarijos atveju naudojamų stebėjimo priemonių tipas; jei taikoma – šios srities bendradarbiavimo su kaimyninėmis valstybėmis narėmis tvarka.

IV PRIEDAS

Bendrieji duomenys taikomi operacijoms, nurodytoms 1 punkto 10 papunktyje
Radioaktyviųjų atliekų išdėstymas žemės paviršiuje arba po žeme, neketinant vėl jų paimti

Įžanga

- bendras atliekų išdėstymo plano pristatymas,
- bendras atliekų saugyklos, atliekų tipo ir klasės pristatymas,
- dabartinis projekto ir licencijos išdavimo procedūros etapas, numatomi užsakymo ir licencijos išdavimo veiksmai,
- tvarkaraštis, numatoma pradžios data, eksploatacijos laikotarpis ir uždarymo data.

1. OBJKTAS IR JO APLINKA

1.1. **Geografinės, topografinės ir geologinės objekto ir regiono ypatybės**

- regiono žemėlapis, kuriame nurodyta vieta ir geografinės objekto koordinatės (laipsniai, minutės),
- svarbios regiono ypatybės, įskaitant geologines,
- saugyklos vieta kitų įrenginių, kurių išmetamas atliekas reikia įvertinti kartu su apibūdinamo įrenginio išmetamomis atliekomis, atžvilgiu,
- objekto vieta kitų valstybių narių atžvilgiu, nurodant atstumus nuo sienų ir reikšmingų aglomeracijų ir tų aglomeracijų gyventojų skaičių,
- numatomi geografinių ir topografinių ypatybių pokyčiai laikotarpiu, į kurį atsižvelgiama vertinant poveikį po uždarymo.

1.2. **Geologinės ir seisminės ypatybės**

- geologinė aplinka,
- aktyvūs tektoniniai procesai, įvykę žemės drebinėjimai, seisminio aktyvumo laipsnis regione, tikėtinas didžiausias seisminis aktyvumas,
- struktūrinės ir geotechninės dirvožemio savybės, dirvožemio suskystėjimas (*taikytinai atvejais*),
- paviršiniai procesai (nuošliaužos ir erozija) ⁽⁴⁾,
- numatomi geologinių ypatybių pokyčiai laikotarpiu, į kurį atsižvelgiama vertinant poveikį po uždarymo.

1.3. **Hidrologinės ir hidrogeologinės ypatybės**

Trumpas hidrologinių ypatybių, sudarančių galimą taršos kelią į kitą valstybę narę, apibūdinimas:

- regiono ir vietos vandens horizontai ir sezoniniai jų svyravimai,
- požeminio vandens tėkmės kryptis ir greitis, vandens ištekėjimo ir išgavimo vietos,
- esami ir planuojami stambūs vandens vartotojai, saugyklos vieta galimų geriamojo vandens sluoksnių atžvilgiu,
- trumpas paviršinių vandens telkinių (upių, ežerų, upių žiočių, vandens ėmimo vietų, salpų, kitų ypatybių) ir pakrančių (*taikytinai atvejais*) aprašymas,
- vidutinės, didžiausios ir mažiausios vandens tėkmės ir jų dažnumas (*taikytinai atvejais*),
- cheminė požeminio vandens sudėtis,
- potvynių rizika ir įrenginio apsauga (*taikytinai atvejais*),
- numatomi hidrologinių, hidrogeologinių ypatybių pokyčiai laikotarpiu, į kurį atsižvelgiama vertinant poveikį po uždarymo.

1.4. Meteorologinės ir klimato sąlygos

Trumpas klimato ir meteorologinių ypatumų apibūdinimas:

- vėjo kryptys ir greičiai,
- kritulių (lietaus ir sniego) intensyvumas ir trukmė,
- temperatūra (vidutinė, mažiausia ir didžiausia),
- sklaidos atmosferoje sąlygos,
- ypatingi meteorologiniai reiškiniai (pavyzdžiui, tornadai, didelės audros, gausūs krituliai, sausras) ^(a),
- tikėtini klimato pokyčiai (pavyzdžiui, ledynų poveikis, galimas pasaulinio atšilimo poveikis), o pakrančių vietovėms – jūros lygio pokyčiai ir pakrančių erozija laikotarpiu, į kurį atsižvelgiama vertinant poveikį po uždarymo.

1.5. Gamtos išteklių ir maisto produktai

Trumpas toliau nurodytų išteklių apibūdinimas:

- vandens naudojimas regione ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse,
- pagrindiniai maisto išteklių regiono ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse: pasėliai, gyvulių auginimas, žvejyba ir, atliekų išmetimo į jūrą atveju, duomenys apie žvejybą teritoriniuose ir eksteritoriniuose vandenyse,
- maisto produktų paskirstymo sistema ir ypač eksportas iš atitinkamų regionų į kitas valstybes nares, jeigu tai susiję su apšvitos reikšmingais apšvitos keliais dėl atliekų išmetimo pavojumi,
- prielaidos apie būsimą gyventojų struktūrą, įpročius ir maisto šaltinius.

1.6. Kita arti objekto vykdoma veikla

- jei taikoma – kiti branduoliniai objektai, bet kokia pavojinga pramoninė ar karinė veikla, antžeminis ir oro transportas, vamzdiniai, sandėliai ir bet kokie kiti veiksniai, galintys turėti įtakos įrenginio saugai,
- apsaugos priemonės (taikytiniais atvejais),
- numatoma veiklos raida laikotarpiu, į kurį atsižvelgiama vertinant ilgalaikį poveikį.

2. SAUGYKLA

2.1. Konceptija ir projektas

- atliekų laidojimo koncepcija,
- gylis ir vieta geologinių sluoksnių atžvilgiu (taikytiniais atvejais) ^(b),
- projekto kriterijai, pagal kuriuos atsižvelgiama į gamtos reiškinis,
- atliekų išdėstymo metodai, užkasimo ir užsandaravimo strategija ir metodai,
- saugos koncepcija: geologinių ir dirbtinių barjerų vaidmuo,
- saugyklos uždarymas,
- galimybės vėl paimti atliekas iš saugyklos vertinimas (taikytiniais atvejais),
- papildomas atliekų tvarkymas, apdorojimas ir tarpinio saugojimo patalpos, kurias planuojama pastatyti saugyklos teritorijoje.

2.2. Saugykloje laikytinos atliekos

- atliekų rūšys,
- atliekų pavidalas, taikomi apdorojimo metodai ir atliekų paketų savybės (taikytiniais atvejais),
- atliekų apskaita – kiekis ir radionuklidų aktyvumas,
- galimas šilumos išsiskyrimas, galimas dujų išsiskyrimas, galima kritinė būklė (taikytiniais atvejais),
- atliekų priėmimo reikalavimai ir (arba) kriterijai, atliekų paketo tikrinimo tvarka ir metodai siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi nustatytų atliekų priėmimo kriterijų.

2.3. Ventiliacijos sistemos, dujinių ir oru sklindančių atliekų tvarkymas

Ventiliacijos, filtravimo ir išmetimo įprastomis sąlygomis ir avarijos atveju sistemų aprašymas (taikytiniais atvejais).

2.4. Drenažo sistema ir skystų nuotekų tvarkymas

Galimai užteršto vandens surinkimo, drenažo ir išleidimo įprastomis sąlygomis ir avarijos atveju sistemų aprašymas (taikytiniais atvejais).

2.5. Antrinių kietų ir skystų atliekų tvarkymas įprastomis sąlygomis ir avarijos atveju

- antrinių skystų ir kietų radioaktyviųjų atliekų kategorijos ir numatomas kiekis,
- atliekų laikymas ir transportavimas,
- atliekų tvarkymas.

3. ORU SKLINDANČIŲ RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS

Įprastomis atliekų laidavimo įrenginių eksploatacijos sąlygomis gali būti išmestas tik labai nežymus radioaktyviųjų medžiagų kiekis arba jų į aplinką apskritai nepatenka, ir žymaus poveikio visuomenės nariams nenumatyta. Todėl šis skirsnis netaikytinas, jeigu nesuteiktas radioaktyviųjų medžiagų išmetimo leidimas. Vis dėlto jeigu nustatyti radionuklidų išmetimo apribojimai ir stebimas radionuklidų išmetimas, bendrieji duomenys turi būti pateikti pagal II priedo 3 skirsnyje nurodytus reikalavimus.

4. SKYSTŲ RADIOAKTYVIŲJŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS

Įprastomis atliekų laidavimo įrenginių eksploatacijos sąlygomis gali būti išmestas tik labai nežymus radioaktyviųjų medžiagų kiekis arba jų į aplinką apskritai nepatenka, ir žymaus poveikio visuomenės nariams nenumatyta. Todėl šis skirsnis netaikytinas, jeigu nesuteiktas radioaktyviųjų medžiagų išmetimo leidimas. Vis dėlto jeigu nustatyti radionuklidų išmetimo apribojimai ir stebimas radionuklidų išmetimas, bendrieji duomenys turi būti pateikti pagal II priedo 4 skirsnyje nurodytus reikalavimus.

5. KIETŲ RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ ŠALINIMAS IŠ ĮRENGINIO

Paprastai šis skirsnis netaikomas.

6. NEPLANUOTAS RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS

6.1. Vidinės ir išorinės kilmės avarijų, per kurias gali būti neplanuotai išmesta radioaktyviųjų medžiagų, apžvalga. Saugos vertinimo ataskaitoje išnagrinėtos avarijos ir įvertinti radiologiniai padariniai neplanuoto medžiagų išmetimo atveju.

6.2. Medžiagų išmetimo į atmosferą radiologinių padarinių vertinimas

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose⁽¹⁾ valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.

- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas į atmosferą išmetamų medžiagų kiekis,
- išmetimo keliai, išmetimo kaita laiko atžvilgiu,
- sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,

(1) Poveikį patiriančios valstybės narės parenkamos atsižvelgiant į atstumą nuo įrenginio, dujinių išmetamų atveju – vėjo kryptį, o skystų nuotekų atveju – vandens teknių kelią.

- modeliai ir parametrai, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą atmosferoje, nusėdimą ant žemės, resuspensiją ir perdavimą mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitos reikšmingais apšvitos keliais lygi arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- didžiausia pagal laiką integruota radioaktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir didžiausias žemės paviršiaus taršos lygis (sauso ir drėgno oro sąlygomis) didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

6.3. Medžiagų išmetimo į vandens aplinką radiologinių padarinių vertinimas

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.

- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas išleidžiamų skysčių kiekis,
- išleidimo keliai, išleidimo kaita laiko atžvilgiu,
- sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
- modeliai ir parametrai, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą vandenyje, jų perdavimą nuosėdomis, jonų mainais ir mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitą reikšmingais apšvitos keliais,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

7. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONIŲ PLANAI, SUSITARIMAI SU KITOMIS VALSTYBĖMIS NARĖMIS

Susiję su galimais kritiniais radiologinio pavojaus atvejais, galinčiais turėti poveikį kitoms valstybėms narėms – kad būtų lengviau organizuoti radiologinę apsaugą tose valstybėse.

Trumpas toliau nurodytų veiksmų apibūdinimas:

- intervencijos taikant įvairių tipų reagavimo priemones lygis,
- avarijos likvidavimo priemonių planavimo tvarka, įskaitant įrenginiui patvirtintas avarijos likvidavimo priemonių planavimo zonas,
- ankstyvojo keitimosi informacija su kitomis valstybėmis narėmis tvarka, dvišaliai ar daugiašaliai tarpvalstybinio keitimosi informacija, avarijos likvidavimo priemonių planų koordinavimo, jų įgyvendinimo ir abipusės pagalbos susitarimai,
- avarijos likvidavimo priemonių plano bandymo tvarka, kurioje pirmiausia nurodomas kitų valstybių narių dalyvavimas.

8. LAIKOTARPIS PO UŽDARYMO

Prireikus turėtų būti atsižvelgiama į įvairius etapus po uždarymo (pvz., aktyvios ir pasyvios institucinės kontrolės etapus).

8.1. Reguliavimo ir administracinės nuostatos

- saugyklos uždarymo planai,
- apsarstyti laikotarpiai (aktyvios ir pasyvios institucinės kontrolės laikotarpiai),
- aktyvios institucinės kontrolės laikotarpiui numatytų priemonių aprašymas,
- pasyvios institucinės kontrolės laikotarpiui numatytų priemonių aprašymas,

- apskaita,
- papildomų įrenginių išmontavimo programa,
- periodinės saugos apžvalgos prieš uždarymą.

8.2. Radiologinis poveikis po uždarymo

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl medžiagų išsiskyrimo įprastos raidos ir ankstyvo barjerų suirimo sąlygomis lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv per metus ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

- atsarginės priemonės ir barjerų veiksmingumas (jeigu aktualu),
- apsvarstyti laikotarpiai,
- išnagrinėti ypatumai, įvykiai ir procesai, numatytų scenarijų aprašymas (trumpas įprastos raidos scenarijaus, aktualiausių blogesnės raidos scenarijų ir žmogaus įsikišimo scenarijų aprašymas),
- radiologinio poveikio vertinimo metodai,
- parametrai ir prielaidos,
- pagrindiniai apšvitos keliai arti saugyklos ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse įprastos raidos ir ankstyvo barjerų suirimo sąlygomis,
- išmetamų radionuklidų aktyvumas ir išmetimo laikas,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksmingos dozės ir (arba) numatomas pavojus arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius,
- nenumatytų aplinkybių vertinimas.

9. EKOLOGINĖS PADĖTIES STEBĖJIMAS

- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išorės spinduliuotės ir radioaktyviųjų medžiagų ore, vandenyje, dirvožemyje ir mitybos grandinėse stebėjimas (mėginių pavidalas ir jų ėmimo dažnumas, įprastomis sąlygomis ir avarijos atveju naudojamų stebėjimo prietaisų tipas),
- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamo radioaktyviųjų medžiagų ore, vandenyje, dirvožemyje ir mitybos grandinėse stebėjimo po uždarymo gairės ^(a),
- bendradarbiavimo ekologinės padėties stebėjimo klausimais susitarimai su kaimyninėmis valstybėmis narėmis.

Pastabos:

^(a) Taikoma tik naujoms paviršinėms saugykloms.

^(b) Taikoma tik geologinėms saugykloms.

V PRIEDAS

Bendrieji duomenys taikomi plano, dėl kurio nuomonė jau pateikta, pakeitimams

STANDARTINĖ FORMA

1. Objekto pavadinimas ir vieta:
 2. Komisijos nuomonės pateikimo data:
 3. Trumpas planuojamų pakeitimų apibūdinimas:
 4. Esamame plane nustatyti medžiagų išmetimo apribojimai ir kitos svarbios sąlygos:
 - 4.1. Dujų išmetalai:
 - 4.2. Skystos nuotekos:
 - 4.3. Kietos atliekos:
 5. Institucijų numatomi nauji medžiagų išmetimo apribojimai, įskaitant numatomus radionuklidų sudėties pakitimus, taip pat kitos svarbios sąlygos:
 - 5.1. Dujų išmetalai:
 - 5.2. Skystos nuotekos:
 - 5.3. Kietos atliekos:
 6. Naujų medžiagų išmetimo apribojimų ir susijusių reikalavimų (taikomų dujų išmetalams ir (arba) skystoms nuotekoms) poveikis gyventojų apšvitos kitose valstybėse narėse vertinimui:
 7. Pakeitimų pasekmės kietų atliekų laidojimui:
 8. Pakeitimų pasekmės atsižvelgiant į tipines avarijas, į kurias atsižvelgta ankstesnėje nuomonėje:
 9. Naujų tipinių avarijų atveju – radiologinių pasekmių aprašymas ir vertinimas:
 10. Pakeitimų poveikis atsižvelgiant į dabartinius avarijos likvidavimo priemonių planus ir dabartinį ekologinės padėties stebėjimą:
-

VI PRIEDAS

Bendrieji duomenys taikomi plano, dėl kurio nuomonė dar nepateikta, pakeitimams

Ižanga

- bendras plano pristatymas,
- dabartinis licencijos išdavimo procedūros etapas.

1. OBJKTAS IR JO APLINKA**1.1. Geografinės, topografinės ir geologinės objekto ir regiono ypatybės**

- regiono žemėlapis, kuriame nurodyta vieta ir geografinės objekto koordinatės (laipsniai, minutės),
- svarbios regiono ypatybės, įskaitant geologines,
- įrenginio vieta kitų įrenginių, kurių išmetamas atliekas reikia įvertinti kartu su apibūdinamo įrenginio išmetamomis atliekomis, atžvilgiu,
- objekto vieta kitų valstybių narių atžvilgiu, nurodant atstumus nuo sienų ir reikšmingų aglomeracijų ir tų aglomeracijų gyventojų skaičių.

1.2. Hidrologinės ypatybės

Šiame skirsnyje nurodytus duomenis reikia pateikti tik tuo atveju, jei pakeitimuose numatyti skystų radioaktyviųjų nuotekų išleidimo iš įrenginio įprastomis sąlygomis apribojimai ir susiję reikalavimai ne tokie griežti, kaip esamame plane numatyti, arba jeigu tipinių avarijų, per kurias medžiagų gali būti išmesta į vandens aplinką, galimi padariniai yra didesni.

Kai įrenginys yra arti vandens telkinio, per kurį teršalai gali patekti į kitą valstybę narę – trumpas atitinkamų hidrologinių ypatybių aprašymas, taikytinas ir kitoms valstybėms narėms, pavyzdžiui:

- trumpas vandens kelių, intakų, upių žiočių, vandens ėmimo vietų, salpų ir kitų ypatybių aprašymas,
- vidutinės, didžiausios ir mažiausios vandens tėkmės ir jų dažnumas,
- trumpas pakrančių apibūdinimas,
- srovių kryptis ir stiprumas, potvyniai, tėkmių kaitos modelis vietos ir regiono mastu.

1.3. Meteorologinės sąlygos

Šiame skirsnyje nurodytus duomenis reikia pateikti tik tuo atveju, jei pakeitimuose numatyti dujinių radioaktyviųjų medžiagų išmetimo iš įrenginio įprastomis sąlygomis apribojimai ir susiję reikalavimai ne tokie griežti, kaip esamame plane numatyti, arba jeigu tipinių avarijų, per kurias medžiagų gali būti išmesta į vandens aplinką, galimi padariniai yra didesni.

Vietos klimato sąlygos, pateikiant toliau nurodytų sąlygų dažnumą ir pasiskirstymą:

- vėjo kryptys ir greičiai,
- kritulių intensyvumas ir trukmė,
- sklaidos atmosferoje sąlygos kiekviename vėjo krypties sektoriuje, temperatūros svyravimų trukmė,
- ypatingi meteorologiniai reiškiniai (pavyzdžiui, tornadai, didelės audros, gausūs krituliai, sausros).

1.4. **Gamtos išteklių ir maisto produktai**

Trumpas toliau nurodytų išteklių apibūdinimas:

- vandens naudojimas regione ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse,
- pagrindiniai maisto išteklių regionai ir, jei taikytina, kaimyninėse valstybėse narėse: pasėliai, gyvulių auginimas, žvejyba, medžioklė ir, atliekų išmetimo į jūrą atveju, duomenys apie žvejybą teritoriniuose ir eksteritoriniuose vandenyse,
- maisto produktų paskirstymo sistema ir ypač eksportas iš atitinkamų regionų į kitas valstybes nares, jeigu tai susiję su apšvitos reikšmingais apšvitos keliais dėl atliekų išmetimo pavojumi.

2. ĮRENGINYS

- trumpas įrenginio apibūdinimas,
- procesų tipai, tikslai ir pagrindiniai ypatumai,
- objekto planas,
- saugos nuostatos,
- atliekų tvarkymas,
- svarbi informacija apie pakeitimą.

3. ORU SKLINDANČIŲ RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS

Šiame skirsnyje nurodytus duomenis reikia pateikti tik tuo atveju, jei pakeitime numatyti dujų radioaktyviųjų medžiagų išmetimo iš įrenginio įprastomis sąlygomis apribojimai ir susiję reikalavimai ne tokie griežti, kaip esamame plane numatyti.

3.1. **Galiojanti leidimo suteikimo procedūra**

- taikomos procedūros bendras apibūdinimas,
- pagal esamą leidimą nustatyti apribojimai,
- institucijų numatomi medžiagų išmetimo apribojimai ir susiję reikalavimai, įskaitant numatomą radionuklidų sudėtį.

3.2. **Techniniai aspektai**

- medžiagų kiekis, kurį numatoma išmesti per metus,
- radioaktyviųjų išmetamų kilmė, jų sudėtis, fizinė ir cheminė formos,
- išmetamų tvarkymas, jų išmetimo būdai ir keliai.

3.3. **Išmetamų medžiagų stebėjimas**

- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
- pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
- aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).

3.4. Poveikio žmogui vertinimas

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl medžiagų išmetimo įprastomis sąlygomis lygis arti objekto mažesnis kaip $10 \mu\text{Sv}$ per metus ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

3.4.1. Modeliai, atitinkamais atvejais įskaitant bendruosius modelius, ir parametrų vertės, naudoti išmetalų padariniams artimojoje objekto aplinkoje ir poveikiui kitose valstybėse narėse ⁽¹⁾ apskaičiuoti:

- nuotekų sklaida atmosferoje,
- nusėdimas ant žemės ir resuspensija,
- mitybos grandinės, įkvėpimas, apšvita iš išorės, ...
- gyvenimo būdo įpročiai (mityba, apšvitos laikas ir kt.),
- kitų parametrų vertės, naudotos atliekant skaičiavimus.

3.4.2. Koncentracijos ir apšvitos lygio, susijusio su 3.1 punkte nurodytais numatomais medžiagų išmetimo apribojimais, vertinimas:

- vidutinė metinė aktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir žemės paviršiaus taršos lygis didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- atitinkamas metinis poveikis tipinėms grupėms arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

3.5. Radioaktyviųjų medžiagų išmetimas į atmosferą iš kitų įrenginių

Koordinavimo su radioaktyviųjų medžiagų išmetimu iš kitų įrenginių procedūros, nurodytos 1.1 punkto trečiojoje įtraukoje.

4. SKYSTŲ RADIOAKTYVIŲJŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMAS IŠ ĮRENGINIO ĮPRASTOMIS SĄLYGOMIS

Šiame skirsnyje nurodytus duomenis reikia pateikti tik tuo atveju, jei pakeitime numatyti skystų radioaktyviųjų nuotekų išleidimo iš įrenginio įprastomis sąlygomis apribojimai ir susiję reikalavimai ne tokie griežti, kaip esamame plane numatyti.

4.1. Galiojanti leidimo suteikimo procedūra

- taikomos bendros procedūros apibūdinimas,
- pagal esamą leidimą nustatyti apribojimai,
- institucijų numatomi nuotekų išleidimo apribojimai ir susiję reikalavimai, įskaitant numatomą radionuklidų sudėtį.

4.2. Techniniai aspektai

- nuotekų kiekis, kurį numatoma išleisti per metus,
- radioaktyviųjų nuotekų kilmė, jų sudėtis, fizinė ir cheminė formos,
- nuotekų tvarkymas, jų išleidimo būdai ir keliai.

⁽¹⁾ Poveikį patiriančios valstybės narės parenkamos atsižvelgiant į atstumą nuo įrenginio, dujinių išmetalų atveju – vėjo kryptį, o skystų nuotekų atveju – vandens teknių kelią.

4.3. Išmetamų medžiagų stebėjimas

- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
- pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
- aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).

4.4. Poveikio žmogui vertinimas

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl medžiagų išmetimo įprastomis sąlygomis lygis arti objekto mažesnis kaip 10 μ Sv per metus ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie veiksmingas dozes kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomos tipinėms grupėms arti objekto tenkančios dozės.

4.4.1. Modeliai, atitinkamai atvejais įskaitant bendruosius modelius, ir parametrų vertės, naudoti išmetalų padariniams artimojoje objekto aplinkoje ir poveikiui kitose valstybėse narėse apskaičiuoti:

- nuotekų sklaida vandenyje,
- jų perkėlimas nuosėdomis ir jonų mainais,
- mitybos grandinės, jūros vandens purslų įkvėpimas, apšvita iš išorės, ...
- gyvenimo būdo įpročiai (mityba, apšvitos laikas ir kt.),
- kitų parametrų vertės, naudotos atliekant skaičiavimus.

4.4.2. Koncentracijos ir apšvitos lygio, susijusio su 4.1 punkte nurodytais nuotekų išleidimo apribojimais, vertinimas:

- vidutinė metinė aktyvumo koncentracija paviršiniame vandenyje didžiausios koncentracijos srityse arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- tipinėms grupėms arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse: veiksminga dozė suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

4.5. Radioaktyviųjų medžiagų išmetimas į tuos pačius vandenį iš kitų įrenginių

Koordinavimo su radioaktyviųjų medžiagų išmetimu iš kitų įrenginių procedūros, nurodytos 1.1 punkto trečiojoje įtraukoje.

5. KIETŲ RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ ŠALINIMAS IŠ ĮRENGINIO

Šiame skirsnyje nurodytus duomenis reikia pateikti tik tuo atveju, jei pakeitime numatyti kietų radioaktyviųjų atliekų šalinimo iš įrenginio įprastomis sąlygomis apribojimai ir susiję reikalavimai ne tokie griežti, kaip esamame plane numatytieji.

5.1. Kietos radioaktyviosios atliekos

- kietų radioaktyviųjų atliekų kategorijos ir numatomas kiekis,
- perdirbimas ir pakavimas,
- laikymo objekte priemonės.

5.2. Radiologinis pavojus aplinkai

- radiologinio pavojaus aplinkai vertinimas,
- taikomos atsargumo priemonės.

5.3. Už objekto ribų taikomos atliekų perkėlimo priemonės**5.4. Leidimas tam tikroms medžiagoms netaikyti pagrindinių saugos standartų**

- nacionalinė strategija, kriterijai ir procedūros, pagal kuriuos užterštoms ir radioaktyvioms tapusioms medžiagoms leidžiama netaikyti standartų,
- kompetentingų institucijų nustatytas lygis, nuo kurio leidžiama netaikyti standartų atliekų laidojimo, perdavimo ir pakartotinio naudojimo operacijoms,
- numatomos medžiagų, kurioms bus leista netaikyti standartų, rūšys ir kiekis.

6. NEPLANUOTAS RADIOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMAS

Šiame skirsnyje nurodytus duomenis reikia pateikti tik tuo atveju, jei galimi tipinių avarijų padariniai yra didesni.

6.1. Vidinės ir išorinės kilmės avarijų, per kurias gali būti neplanuotai išmesta radioaktyviųjų medžiagų, apžvalga

Saugos ataskaitoje išnagrinėtų avarijų sąrašas.

6.2. Tipinės avarijos, į kurias atsižvelgė kompetentingos nacionalinės institucijos, vertindamos galimus radiologinius padarinius neplanuoto medžiagų išmetimo atveju

Trumpas svarstyčių avarijų apibūdinimas ir jų pasirinkimo priežastys.

Pakeitimų poveikis atsižvelgiant į tipines avarijas.

6.3. Tipinių avarijų radiologinių padarinių vertinimas**6.3.1. Avarijos, per kurias medžiagų patenka į atmosferą**

Šiame skirsnyje nurodytus duomenis reikia pateikti tik tuo atveju, jei galimi tipinių avarijų, per kurias medžiagų išmetama į atmosferą, padariniai yra didesni.

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.

- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas į atmosferą išmetamų medžiagų kiekis,
- išmetimo keliai, išmetimo kaita laiko atžvilgiu,
- sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
- modeliai ir parametru vertės, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą atmosferoje, nusėdimą ant žemės, resuspensiją ir perdavimą mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitos reikšmingais apšvitos keliais lygį arti įrenginio ir kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse,
- didžiausia pagal laiką integruota radioaktyvumo koncentracija atmosferoje arti žemės ir didžiausias žemės paviršiaus taršos lygis (sausos ir drėgno oro sąlygomis) didžiausios apšvitos srityse arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,

- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

Jeigu nepateikta pagal 3.3 punktą:

- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
- pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
- aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).

6.3.2. Avarijos, per kurias medžiagų patenka į vandens aplinką

Šiame skirsnyje nurodytus duomenis reikia pateikti tik tuo atveju, jei galimi tipinių avarių, per kurias medžiagų išmetama į vandens aplinką, padariniai yra didesni.

Jeigu įvertintas didžiausias suaugusiųjų, vaikų ir kūdikių apšvitos dėl tipinės avarijos lygis arti objekto mažesnis kaip 1 mSv ir nėra išskirtinių apšvitos kelių, pvz., eksportuojant maisto produktus, nereikia pateikti duomenų apie apšvitos lygį kitose poveikį patiriančiose valstybėse narėse, jeigu nurodomas apšvitos arti objekto lygis.

- prielaidos, kuriomis remiantis apskaičiuotas išleidžiamų skysčių kiekis,
- išleidimo keliai, išleidimo kaita laiko atžvilgiu,
- sveikatos požiūriu reikšmingų išmetamų radionuklidų kiekis, fizinė ir cheminė jų formos,
- modeliai ir parametrai, naudoti skaičiuojant išmetamų medžiagų sklaidą vandenyje, jų perdavimą nuosėdomis, jonų mainais ir mitybos grandinėmis, taip pat vertinant didžiausią apšvitą reikšmingais apšvitos keliais,
- tikėtinas maisto produktų, kurie gali būti eksportuojami į kitas poveikį patiriančias valstybes nares, radioaktyviosios taršos lygis,
- atitinkamas didžiausias apšvitos lygis: veiksminga dozė arti įrenginio ir atitinkamose kitų poveikį patiriančių valstybių narių teritorijose gyvenantiems suaugusiems, vaikams ir kūdikiams, atsižvelgiant į visus reikšmingus apšvitos kelius.

Jeigu nepateikta pagal 4.3 punktą:

- operatoriaus arba kompetentingų institucijų atliekamas išmetamų medžiagų mėginių ėmimas, matavimas ir analizė,
- pagrindinės stebėjimo įrangos savybės,
- aliarmo lygiai, intervenciniai veiksmai (rankinio valdymo ir automatiniai).

7. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONIŲ PLANAI, SUSITARIMAI SU KITOMIS VALSTYBĖMIS NARĖMIS

Susiję su galimais kritiniais radiologinio pavojaus atvejais, galinčiais turėti poveikį kitoms valstybėms narėms – kad būtų lengviau organizuoti radiologinę apsaugą tose valstybėse.

Trumpas toliau nurodytų veiksmų apibūdinimas:

- intervencijos taikant įvairių tipų reagavimo priemonės lygis,

- avarijos likvidavimo priemonių planavimo tvarka, įskaitant įrenginiui patvirtintas avarijos likvidavimo priemonių planavimo zonas,
- ankstyvojo keitimosi informacija su kitomis valstybėmis narėmis tvarka, dvišaliai ar daugiašaliai tarpvalstybinio keitimosi informacija, avarijos likvidavimo priemonių planų koordinavimo, jų įgyvendinimo ir abipusės pagalbos susitarimai,
- avarijos likvidavimo priemonių plano bandymo tvarka, kurioje pirmiausia nurodomas kitų valstybių narių dalyvavimas.

8. EKOLOGINĖS PADĖTIES STEBĖJIMAS

Svarbi informacija, susijusi su pakeitimu.
